Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piata mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelik's Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneocr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolys & Liebmann.*

Preţul inserţiuniler: o seriă garmond pe o colónă 8 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe sése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe sése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.

Se prenumără la tóte oficiele poştale din întru şi din atară şi la dd. colectori.

Abonamentul pentru Braşov administraţiunea, piaţa mare, târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe sése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 28. Braşov, Joi 6 (18) Februarie 1897.

Aniversarea revoluţiei.

Nu-i ceva nou, căcĭ se serbéză deja de mult aniversarea revoluţiei dela 1848. E vorba însă, de astădată, de o serbare deosebită cu ocasiunea aniversării de 50 de anĭ, care cade în anul viitor.

E lucru firesc ca o dată atât de însemnată în viaţa unui popor să fia serbată. O serbéză Maghiarii în fiă-care an în ḑiua de 15 Martie, o serbăm şi noi Românii în ḑiua de 3/15 Maiŭ.

Era de aşteptat ca împlinindu-se 50 de anĭ Maghiarii să serbeze 15 Martie cu pompă mai deosebită. Ei sunt adĭ tarĭ şi marĭ şi prin urmare au mijlóce destule spre a face paradă la asemenĭ ocasiunĭ.

Acésta ar fi fost ceva de sine înţeles. Nu tot aşa însă apare propunerea, ce a făcut'o în şedinţa de Sâmbătă a Camerei deputatul Francisc Kossuth, ca adecă cu ocasiunea aniversării a 50-a a evenimentelor din 1848 să se arangeze o serbare regnicolară, adecă pentru tótă ţéra.

Ne aducem aminte, că în era înaugurării constituţionalismului, în anii 1860, Maghiarii erau aceia, carĭ la tóte ocasiunile mai deosebite accentuau, că preste cele petrecute la 1848, adecă preste résboiul civil să se arunce vĕlul uitării. Acésta ei o aflau cu atât mai necesar, cu cât apelau mai mult la concordiă între tóte popórele, pentru ca să se pótă asigura viitorul şi independenţa „patriei comune".

Óre în cei 30 de anĭ din urmă să se fi schimbat împrejurările atât de mult, ca astădĭ să fiă de prisos a mai ţiné sémă de esigenţele de tact şi precauţiune, ce se pretindeau mai 'nainte pentru a nu se amărî raporturile dintre naţionalităţĭ, resuscitându-se inimiciţiile dela 1848?

Aşa, se vede, crede Francisc Kossuth, când vrea ca dieta să ia însăşĭ iniţiativa pentru a face să se serbeze aniversarea din cestiune ca „serbătóre naţională".

Se înţelege, că o serbare *„naţională"* făcută sub auspiciile dietei şi a guvernului unguresc nu ar însemna alt-ceva, decât că Maghiarii vor să demonstreze şi printr'asta pentru idea lor nenorocită de stat naţional maghiar. Ba ar însemna mai mult; ar însemna, că tocmai într'o cestiune din cele mai delicate în raporturile cu naţionalităţile nemaghiare şi cu dinastia, Maghiarii vor să dea la o parte orĭ-ce consideraţiunĭ şi să bruscheze pe toţĭ în modul cel mai grosolan.

Nu scim încă ce va ḑice dieta la propunerea lui Francisc Kossuth. Se póte ca acesta înainte de a-o presenta dietei s'a înţeles asupra ei şi cu şefii partidei guvernamentale — cu carĭ dealtmintrelea susţine bune raporturĭ — şi că prin urmare primirea ei, fiă cu séu fără óre-carĭ modificărĭ, a fost mai dinainte asigurată. Se póte însă, că n'a esistat nicĭ o înţelegere.

In orĭ-ce cas primirea propunerei lui Kossuth, ca serbarea revoluţiei dela 1848 să fiă declarată de „serbare naţională" şi făcută sub egida statului, cu concursul direct al dietei şi al guvernului, ar dovedi numai, că după cincĭḑecĭ de anĭ Maghiarii érăşĭ s'au reîntors la punctul de unde au pornit când, urmând sfaturilor lui Kossuth, au declarat résboiŭ de esterminare naţionalităţilor nemaghiare.

Ce va să ḑică acésta într'un timp, când, putem ḑice, Europa întrégă trece printr'o grea crisă, care póte să sgudue chiar organisaţia ei actuală, să judece cei nepreocupaţĭ şi neturburaţĭ la minte.

Judece orĭ-ce om cu pricepere şi cu bun simţ décă orgoliul, şovinismul, intoleranţa şi nesaţiul unguresc se mai potrivesc cu împrejurările şi cu veacul progresist de adĭ.

Evenimentele din Creta.

Intêmplările din Creta, care săptămâna trecută păreau că se vor devolta cu multă repejune, în ḑilele din urmă au mai perdut din acceleraţiunea lor. Causa acestei retardărĭ se vede, că este atitudinea deosebitelor puterĭ europene, care în deobşte, după-cum se spune, voiesc susţinerea păcii şi-i ţin de réu pe Grecĭ pentru pasul lor cutezat. Evenimentele mai însemnate nu s'au petrecut în ḑilele din urmă, afară de continuarea résculei în jurul portului Canea şi de depărtarea guvernatorului general al insulei Creta, Berovicĭ-Paşa. In Atena, ce e drept, spiritul résboinic domnesce şi acum, dér în genere mişcarea grecéscă nu se mai privesce cu îngrijirea din săptămâna trecută. Étă scirile, ce au sosit în ḑilele din urmă în cestiunea creténă:

„Agenţia Stefani" din Roma anunţă cu data de 15 Febr.: „Consulul grecesc din Candia s'a imbarcat pe corabia „Admiral Miaulis", după-ce a predat guvernatorului general o declaraţiune de cuprinsul, că în cas, când ar isbucni turburărĭ, corăbiile grecescĭ vor bombarda Candia. La depărtarea sa el a predat protectoratul asupra supuşilor elinĭ şi archivul consulatului, *consulului engles.* Şi în Canea s'a imbarcat erĭ după amiadĭ consulul grecesc de acolo împreună cu personalul consulatului şi cu episcopul grecesc pe vaporul „Hydra", care a plecat la 5 óre p. m." — Din Canea se anunţă „Agenţiei Havas" cu aceeaşĭ dată: „Incăierările în jurul oraşului durézā mai departe. In fiă-care ḑi sosesc aicĭ corăbii nouĕ de résboiŭ. S'au luat tóte măsurile necesare pentru ocrotirea supuşilor puterilor străine. — Oficiul Reuter din Londra, împărtăşesce, — că comandanţii vaselor de résboiŭ ale diferitelor puterĭ staţionate (vasele, se înţelege) înaintea portului Canea au adresat o notă către comandantul vaselor grecescĭ, în care'l somézā, să observe regulile dreptului internaţional. Mai departe anunţă acelaşĭ oficiu telegrafic tot din Canea, că comandantul corăbiilor de résboiŭ aflătóre acolo a ameninţat pe principele Gheorghe, că décă va încerca să esecute ordinele regelui şi guvernului grecesc, va fi silit să întrebuinţeze puterea împotriva prinţului. Oficiul Reuter adauge, că ţinuta acésta neaşteptată a comandantului engles a făcut mare impresiune asupra Creştinilor din Creta.

In ceea-ce privesce înţelegerea între puterĭ şi măsurile comune, ce s'au luat, séu se vor mai lua faţă de evenimentele din Creta, foile străine de erĭ aduc următórele împărtăşirĭ: „Agenţia Havas" din Paris anunţă cu data de 15 Febr.: *„Inţelegerea între puterĭ faţă cu susţinerea păcii este deplină* şi încercările Greciei de a o turbura vor rămâné zadarnice faţă cu voinţa comună şi hotărîtă a Europei". — Din Atena i-se anunţă aceleiaşĭ agenţii următórele: *„Rusia s'a pronunţat* făţiş *contra oricărui proiect de anexiune a Cretei la Grecia.* Plenipotenţiarii străinĭ remonstréză cu toţii la guvernul grecesc contra măsurilor luate de acesta, prin care comunicaţiunea cu guvernele străine a fost suspendată mai mult de 24 óre". De asemenea se anunţă din Paris, că în cercurile diplomatice se asigură, că Rusia este fórte amărită faţă cu paşii întreprinşĭ de guvernul grecesc şi că bărbaţii de stat ruşĭ sunt pentru o procedere energică a puterilor faţă de Grecia. Scirea, că oficiul telegrafic grecesc a întrelăsat inmanuarea depeşilor trimise representanţilor puterilor din Atena şi aceştia au rémas o ḑi întrégă fără instrucţiunĭ dela cabinetele lor se întregesce prin comunicarea, că şi depeşele representanţilor puterilor către guvernele lor au fost reţinute în Atena. Astfel depeşile ministrului resident frances au ajuns din Atena în Pa-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

(5)

Spicuirĭ

din **„Acte şi Documente** relative la **Istoria Renascerei Românieĭ** publicate de *Ghenadie Petrescu*, Episcop de Argeş, *Dimitrie A. Sturdza*, Membru Academiei Române şi *Dimitrie C. Sturdza.*"

5. *Unirea şi neunirea Principatelor Române, de Arhimandritul Neofit Scriban. Iaşĭ 1856.*

Să trecem acum la punctul al doilea pentru Unire.

II. Unirea Principatelor.

Precum cuvêntul de neunire din însă-şĭ însemnarea lui insuflă neîncredere, de asemenea din însă-şĭ cuvêntul unire se vede un ce şi creştinesc şi naţional. Biserica nu săvêrşesce nicĭ-odată liturgiile sale, fără ca să rostéscă cuvintele: „Pentru Unirea tuturor, Domnului să ne rugăm!"

Nu înzădar filosofii şi învĕţaţii adesea au rostit şi rostesc următórele: *„Concordia res pavae crescunt, discordia dilabuntur!"* adecă: prin unire lucrurile micĭ cresc, ér prin neunire se dărapănă! Pentru ce să mai facem arătare la pilda bătrânului, care deduse fiilor sĕi o legătură de vergĭ ca să le rupă? Pentru-ce să mai întrebăm firea cea vĕḑută, în care tóte numai prin unire cresc şi se întăresc, şi tóte nisuesc către unitate şi armoniă? Să privim numai în istoria omenirii şi vom vedé că numai naţiile, carĭ s'au unit, acelea au crescut şi s'au fericit şi ca să nu mergem mai departe, să aruncăm ochii noştri şi privirile nóstre asupra vecinei nóstre, Rusia: Ce a fost ea óre cu 150 anĭ înainte, când era despărţită în mai multe Principate? Jucăria Tătarilor! Ce este ea astădĭ, de când s'a unit? Acésta a vĕḑut-o şi o scie fiăcare. Ce a fost Francia, când a fost desmembrată şi ce e astădĭ? Ce a fost Italia când a fost unită şi ce este astădĭ? etc. etc.

Afară de acestea noi să privim în special care ar fi bunurile şi principiile unirei Principatelor:

1) *In privirea religiósă.* O naţiă puternică şi respectată de către celelalte puterĭ, are şi clerul şi biserica sa respectată; şi din contră o naţiă înjosită şi nerespectată are şi un cler nerespectat. Vadă cine-va, cu câtă mulţumire biserica cea mare a résăritului din Constantinopole, privesce pe biserica fica sa în Rusia şi în Elada; şi din contră, ce nerespectare şi neînsemnătate are clerul şi biserica armeană de când naţia armeană a căḑut! Afară de acésta, când o naţiă e puternică şi bine organisată, atuncĭ şi clerul şi biserica ei înflorescc, şi la din contră urméză din contra. Apoi pe lângă douĕ staturĭ ortodoxe cu capete încoronate, décă ar mai fi al treilea, óre nu ar fi spre mai mare glorie şi putere a ortodoxiei? Istoria lămurit dovedesce acésta.

2) *In privirea politică.* Cu unirea şi tăria nóstră arătăm cea mai mare slujbă pentru chiar Turcia, siguripsind'o tot-déuna despre Nord şi făcêndu-ne pentru tot-déuna o pururelnică avangardă, care să primésca cele întâiŭ lovirĭ, când ea ar fi ameninţată de către cine-va. Şi óre ar mai pute ḑice cine-va, că acésta unire nu folosesce pe Imperiul Otoman? De asemenea din unirea şi starea nóstră căştigă Austria. A ei cutropire şi înghiţire nu póte urma, decât numai când se va învifora oceanul Panslavistic. Ca să ḑică cine-va cum-că 30 milióne de Slavonĭ dela sudul Europei vor sta pentru totdéuna nesimţitorĭ privitorĭ la mărirea şi gloria fraţilor lor de Nord; acésta ar fi tot una, ca şi cum ar ḑice cine-va, că se póte lucra în contra naturei. Secolul al 19-lea este secolul naţionalităţilor, şi înzădar se va măguli cine-va cu idea, că 100 de milióne de tinerĭ şi voinicĭ slavonĭ în Europa nu'şĭ vor face şi ei odinióră cursul lor, după-cum au făcut tóte naţiile. In acea ḑi înfricoşată, cine óre va sta la mijloc între Slavonii de Sud şi de Nord, décă la Dunăre nu va fi un stat puternic străin de elementul Slavon?... Şi lipsind acest stat, cine óre va fi mai întâiŭ dărăpănat decât Austria? Eu las a ḑice ceva despre opiniile mai multor politicĭ şi a mai multor diplomaţĭ şi mĕ uimesc numai de aceea, cum s'ar pute ca Austria să nu se pótă folosi de un asemenea stat român la Dunăre, temându-se de puţinii sĕi Românĭ din Bucovina, şi Transilvania, carĭ în proporţiă cu chestia Panslavismului, ce o ameninţă chiar în inimă şi mĕruntaele ei, nu sunt altceva decât nisce musce către un leu.

3) *In privirea administrativă:*

a) Iconomia statului fórte mult s'ar înlesni prin unirea ţĕrilor, căcĭ aceste douĕ guverne prefăcute în unul, vor avé numai un stat, o listă civilă, ér nu douĕ ca până acum.

b) Funcţionarii capabilĭ din douĕ corpurĭ de amploiaţĭ se pot mai uşor găsi şi alege îndestule capacităţĭ şi inteligenţe, pe câţĭ ar trebui pentru un singur guvern; şi

ris numai în 30 de óre şi afară de aceea s'au trimis fórte diformate.

In ceea-ce privesce *ţinuta Germaniei* faţă cu cestiunea cretensă, biuroul Wolff anunţă din Berlin cu data de aleltă-eri: La obiecţiunile representanţilor diferitelor puteri, ce s'au făcut eri guvernului greceso faţă cu ţinuta sa împotriva dreptului gînţilor şi împotriva păcii europene, ministrul de esterne greceso a respuns, că Grecia va cuprinde Creta în ori şi ce cas. Faţă cu o asemenea ţinută *guvernul imperial german nu mai ţine de compatibil cu demnitatea sa sĕ mai facă şi alţi paşi pe cale diplomatică în Atena.* Comandantul corăbiei „Impĕrătésa Augusta", care va sosi dilele acestea la Canea, a primit ordin, sĕ împedece în înţelegere cu comandanţii celorlalte vase ale puterilor din apele cretene ori şi ce încercare de duşmănie a trupelor grecesci şi sĕ dea tot sucursul posibil pentru restabilirea ordinei şi pentru evitarea vĕrsărei de sânge mai departe. — De asemenea se vestesce din Berlin, că împĕratul Wilhelm II a întrelăsat escursiunea la Potsdam, unde voia sĕ ia parte la dejunul regimentului de husari, anume în vederea mĕsurilor, ce sunt de luat în cestiunea cretensă şi că tot în acéstă cestiune a cercetat pe diferiţii ambasadori acreditaţi pe lângă guvernul sĕu. In genere se dice, că guvernul german este decis a eşi din reserva sa de până acum faţă cu cestiunile orientale şi că *împĕratul Vilhelm II îşi va pune tótă autoritatea sa pentru susţinerea păcii europene* şi pentru a aduce la ordin pe Greci.

Numai în Anglia opiniunea publică se pare, că este pe partea Grecilor. Ĕtă ce se telegrafĕză din London fóiei vieneze „N. Fr. Presse": „In cestiunea Cretei pressa şi publicul sunt şi acum pe partea Greciei. Se dice, că câţi-va deputaţi au plecat la Atena. Ducele de Westminster a scris în vederea meetingului filhelnic, ce se va ţiné în curênd, o scrisóre către arangiatorii acestuia, în care se pronunţă pentru uniunea Cretei cu Grecia. Mai mulţi parlamentari liberali proiectĕză o conferenţă pentru acţiune. Lordul Salisbury e luat în bătaie de joc, pentru-că ţine aşa de tare la concertul europén. Societatea „Byron" primesce numĕróse scrisori şi telegrame de aderenţă. Fondul de ajutorare cresce mereu. Cu tóte acestea se observă deja óre-care reacţiune. Cercurile iniţiate nu mai au aerul triumfător de mai 'nainte. Se esprimă părerea de rĕu, că trupele grecesci au plecat prea târdiu şi grija, că Creta nu va fi unită de astă dată cu Grecia. Acéstă părere o împărtăşesc şi parlamentari destinşi, chiar radicali. In cercurile guvernamentale s'a dat parola, ca tóte sĕ se ţină în cel mai mare secret."

Ca dovadă, că cestiunea cretană a mai perdut din vehemenţa dela început şi că chiar şi Grecii au început sĕ mai slăbĕscă córda, pot servi şi următórele scirĭ: Fóiei „N. Fr. Presse" i se telegrafĕză din Constantinopole: „Comandantul încrucişetorului greceso „Miaulis" a declarat comandantului escadrei englese, că *singur şi cu propria responsabilitate* a dat poruncă, sĕ se pusce asupra vaporului turcesc „Fuad" şi că pe viitor va evita ori şi ce duşmănie. Pórta a predat eri ambasadorilor o notă, în care le atrage atenţiunea asupra bombardărei avisului Turceso „Fuad„ de încrucişetorul greceso „Miaulis" şi asupra pericolelor, pe care le póte provoca o astfel de procedură în timp de pace. Totodată guvernul turcesc cere întrunirea corespundĕtóre a puterilor, de óre-ce altfel ar fi silit sĕ ia alte mĕsuri."

„Agenţia Havas" vestesce din Atena: „La nota colectivă verbală a puterilor presentată de trimisul francos Bourée. Guvernul greceso a respuns, că întrunirea sa a fost provocată prin măcelurile întêmplate în Creta şi nici decum din dorinţa de a turbura insula. Guvernul dete espresiune hotărîrei sale de a continua cu trimiterea trupelor în Creta, *ca sĕ restabilĕscă ordinea.* In oraş domnesce mare agitaţie. Reserviştii din anii 1872 şi 1873 sunt chemaţi sub arme în timp de 48 óre. Camera este încunjurată de o mare mulţime, care aştéptă îngrijată scirile din insulă."

In fine oficiul Reuter anunţă din Canea cu data de 15 Febr. séra: „Tocmai s'a făcut *ocuparea comună a oraşului prin trupele tuturor puterilor.* Domnesce mulţămire generală".

*

Din Constantinopol se anunţă, că *guvernul turcesc a mobilisat 15,000 de ómeni*, dintre cari 5000 sunt destinaţi pentru Creta. Peste câte-va dile se va chema sub arme o clasă întrégă de reservişti. Fondurile necesare vor fi luate din subscripţia naţională pentru armată.

Prin cercurile oficiale din Atena se vorbesce de-o *scrisóre a reginei Olga către împĕratul Rusiei*, nepotul ei. Prin acéstă scrisóre, ea cere protecţia şi sprijinul autocratului tuturor Ruşilor în cestiunea cretană.

Numele vaselor de rĕsboiŭ, care se află în rada dela Canea este:

Francese: *Suchet, Wattignies, Forbin*, Ruse: *Nicolae I, Grozyatchi.* Englese: *Barfleur, Revinge, Scout.* Austriace: *Maria-Theresa.*

Privitor la bombardarea Caneei se mai raportĕză din Atena:

Guvernatorul general, prinţul Berovici s'a refugiat pe bordul cuirassatului rus „Nicolae I". Consulii puterilor străine s'au refugiat şi ei pe bordurile corăbiilor respective.

Bombardarea fortului dela Canea continuă. Insurgenţii creştini au mare speranţă, că oraşul va cădé în mânile lor. Musulmanii sunt demoralisaţi.

Situaţiunea devine fórte gravă. In Atena se dă ca sigur, că armata elenă a primit ordinul de a debarca în Creta. Entusiasmul este mare.

Invasiune de Jidani în Ungaria.

In dilele din urmă s'a făcut mult sgomot în pressa ungurĕscă cu invasiunea în masse a Jidanilor din Polonia rusĕscă în Ungaria.

Este, în adevĕr, curios, că pe când poporaţiunea băştinaşe a ţerei se simte atât de negliată, şi apăsată în patria sa strămoşĕscă, încât e silită sĕ emigreze dilnic pentru a-şi căuta pânea de tóte dilele în ţĕri depărtate, chiar peste Ocean, pe atunci Jidanii se simt atraşi spre Ungaria ca spre un fagur de miere. Aici găsesc ei, Canaanul fericirilor, la care alérgă în masse din tóte părţile, aşa că adi Ungaria a devenit o adevĕrată Palestină.

De multe-ori am accentuat acésta şi au accentuat'o mulţi alţii pe lângă noi, dér Ungurii n'au vrut sĕ înţelégă. Lor li-au trebuit elemente „patriotice", pe care şi-le-au adus de prin Galiţia şi din tótă lumea. Resultatul se simte adi amar. Ţéra e copleşită de Jidani dintr'un unghiu al ţerei până în celalalt, ei stăpânesc, ei sug, ei guvernĕză, ér poporaţiunea băştinaşă se stinge şi ia lumea 'n cap

Acésta încep s'o vadă acum şi s'o recunóscă şi foile ungurescĭ. Póte n'ar fi recunoscut'o nici adi, décă n'ar fi dat alarma înşi-şi Rutenii din Ungaria, fĕrtaţii lor de mari speranţe în ale maghierisărei. Intre aceşti Ruteni a intrat adi o mare grózĕ, că Jidanii de prin Galiţia şi Polonia rusĕscă năvălesc în masse asupra lor de ani de dile şi pe popor îl nimicesc cu desĕvîrşire atât în privinţa materială, cât şi morală, ér guvernul ungurescu nici habar n'are sĕ împedece acéstă invasiune.

„Magyarország", dice, că înşi-şi Jidanii din Ungaria sunt fórte îngrijaţi de aceste invasiuni şi cer sĕ se ia grabnice mĕsuri pentru împedecarea lor. In numĕrul mai nou publică chiar scrisórea unui Jidan, care spune, că nu numai poporul rutean, dér chiar şi „Jidanii maghiari" sufer mari pierderi morale şi materiale prin aşedarea în mijlocul lor a acestor „óspeţi" barbari şi sĕlbatici, cari în privinţa religiósă constitue o sectă periculósă, înşéală şi despóiă poporaţiunea, ér în privinţa morală şi culturală o duc indĕrĕt.

Pentru a dovedi, că „Jidanii maghiari" sunt superiori Jidanilor imigraţi din Polonia rusĕscă şi invescuţi aici cu drepturi cetăţenesci, perciunatul lui „M.-g" se provócă la statistică. După datele statistice ale ministeriului de culte, 730,000 de „Jidani maghiari" susţin 580 scóle poporale confesionale de-ale lor. Dintre acestea, în comitatele Maramureş, Bereg, Ung şi Ugocea, unde se află vre-o 50,000 de Jidani galiţieni şi poloni, abia décă se vine câte 1—2 scóle pe un comitat.

In fine lucrările au ajuns departe, décă înşi-şi „Jidanii maghiari" îşi simt periclitată posiţia prin aceste invasiuni. Póte că glasul acestor fii desmierdaţi ai „patriotismului" ungurescu de adi vor fi audite şi la Budapesta. Póte în cele din urmă sĕ se ia chiar şi óre-cari mĕsuri, ca poporaţiunea băştinaşe sĕ nu mai fiă lăsată pradă Jidanilor galiţieni şi poloni, ci numai „Jidanilor maghiari". Dér o esploatare tot va fi, ér poporului puţin îi pasă, décă esploatatorul sĕu este Jidan polon, ori „Jidan maghiar".

Propunerea lui Kossuth.

Propunerea, ce a făcut'o Francisc *Kossuth* în cameră privitor la arangiarea unei *serbări regnicolare din incidental aniversărei a cinci-decea a revoluţiei dela 1848*, este următórea:

„Considerând, că legile dela 1848 formĕză basa presentului şi viitorului patriei nóstre şi sunt de-o natură aşa de epocală, încât au importanţa unei a doua fundări a ţĕrei; considerând mai departe, că rĕsboiul pentru libertate, care formĕză una din epocele cele mai glorióse ale istoriei nóstre, a fost purtat pentru susţinerea legilor din 1848 şi pentru autonomia şi independenţa de stat a Ungariei, care autonomiă şi independenţă este asigurată şi în legile din anii 1790 şi 1848: dieta hotărĕsce, ca aniversarea de 50 de ani a înfiinţărei constituţiei dela 1848 şi în legătură cu acésta aniversarea rĕsboiului pentru libertate sĕ-o considere de-o sĕrbătóre naţională şi avisĕză pe guvern a pregăti o serbare démnă de aceste mari evenimente."

SCIRILE DILEI.

— 5 (17) Februarie.

Românii la conferenţa de pace. Din Bucuresci se telegrafĕză, că grupul român al conferenţei internaţionale de pace a hotărit sĕ ia parte la proxima conferenţă, ce se va ţiné în Bruxela, şi tot-odată sĕ învite conferenţa, ca *în anul 1899 sĕ-şi ţină şedinţa în Bucuresci.*

Cardinalul Schlauch despre diaristică. Cardinalul Schlauch dela Oradea-mare s'a făcut şi el membru al societăţii diariştilor maghiari din provincia, dăruind 200 fl. Fiind salutat din partea unei deputaţiuni a diariştilor, Schlauch le dise între altele: „In Anglia pe timpul lui George III corupţiunea ajunsese la culme. Regele cumpărase pe înşi-şi miniştrii şi parlamentul sĕu. Când totul se vedea a fi pierdut, *Iunius* dise, că încă nu-i pierdut total, căci — pressa este liberă. Şi în adevĕr, pressa a recucerit şi restaurat totul. Aşa mare putere este pressa. Insĕ acéstă mare putere şi décă e întrebuinţată în direcţiă contrară tot putere mare rĕmâne. Ea scie nu numai sĕ clădĕscă, ci *şi sĕ dĕrîme...* La noi e lipsă, ca pressa sĕ edifice şi sĕ restaureze, căci *în politică şi în societate se manifestă apariţiuni îngrozitóre.* E lipsa, ca pressa sĕ lupte cu puteri unite pentru restaurarea morală. La noi e lipsă de patriotism şi religiositate. Pentru propagarea acestora trebue sĕ lucreze diariştii maghiari". — Schlauch a uitat sĕ spună, că „apariţiunile îngrozitóre, ce se manifestă în politică şi societate", sunt cultivate prin însă-şi pressa ungurĕscă, care aprópe tótă se află în mânile unor Jidani şarlatani. Dela aceştia aştéptă Schlauch sĕ cultive „patriotismul şi religiositatea"?

Spioni la graniţă? Lui „Bud. Hirl." 'i se comunică, că prin comunele de lângă graniţa sĕrbĕscă, română şi galiţiană se arată din când în când nisce agenţi ruşi, cari îşi au sediul principal în oraşul Milanovac din Serbia. Autorităţile comunale au şi atras imediat atenţiunea guvernului şi autorităţilor politice asupra acestor ómeni *suspecţi.* — Răspunderea pentru acéstă scire o lăsăm în sarcina celor ce au născocit'o.

Bancnote de hârtiă de câte 20 coróne. Din Viena se telegrafiĕză, că direcţiunea băncei austro-ungare a presentat dilele acestea ministrului austriac de finanţe Bilinski un proiect de desemn privitor la imprimarea bancnotelor de câte 20 coróne, ce vor avé a fi puse în circulaţiune.

Atentat contra unui notar român. Din Arad se telegrafĕză, că asupra notarului Ioan *Povescu* din Magherad (Magyarád) s'a comis un atentat cu ocasiunea re'ntorcerei sale dela gara din Pancota acasă. Dintr'o grădină din comuna sa, cineva a împuşcat asupra lui, fără însĕ de a-l nemeri. Nu de mult tot din acelaşi loc şi în acelaşi mod a mai puşcat cineva asupra lui, fără însĕ de a-l nemeri nici atunci. Atentatorul n'a fost prins nici în casul dintâiŭ, nici în casul de al doilea.

Sciri mĕrunte din România Proiectul de lege al repausului de Duminecă votat dilele din urmă de Cameră, va veni în discuţiunea Senatului astădi.

— Socialiştii au ţinut o întrunire publică în Piteşti, cu scop de a înfiinţa acolo un club socialist.

— Partisanii votului universal au ţinut Duminecă o nouă întrunire la Roman.

— Duminecă séra s'a dat la ambasada austro-ungară un prânz diplomatic oferit de d-l baron de Aehrental, ministrul plenipotenţiar al Austro-Ungariei.

— Consiliul technic superior, spune „Liberarul", a aprobat planurile şi devisele făcute de consiliile comunale de Brăila şi Iaşi pentru construirea de tramvaie electrice în cele două oraşe.

— Parchetul a început o cercetare contra redactorilor unei foiţe, ce a apărut sub titlul *„Jartiera"* şi care este plină de obscenităţi. Sperăm, dice „Timp.", că parchetul de astă dată îşi va face datoria.

— Prin testamentul C. Cârjeu s'a s'a lăsat oraşului Turnu-Severin un legat de 70,000 lei pentru întreţinerea mai multor paturi în spitalul comunal „Grecescu" din acel oraş.

---

viitorul Domnitor european n'ar fi nevoit de cât dóră numai la casuri fórte extraordinare, a-şi aduce ómeni străini, precum s'au adus la întêmplări şi până acum.

c) Unitatea direcţiei va da şi o unitate spiritului naţional.

d) Inflorirea industriei naţionale, căci mai mulţi lucrători sub un arhitect fac mai curênd şi mai solid zidirea.

e) Comerciul făcut prin companii, în care se combină mai multe puteri şi mijlóce, totdéuna mai tare sporesce şi se lăţesce.

f) In sfirşit dritul de a avé tarapana de bani, ar desgropa comorile cele îngropate şi ascunse în munţii noştri dela începutul lumei; şi cine deci nu s'a pătruns de resónele şi principiile, ce am propus mai sus, cari cred că nu pot fi alţii, decât acei ce-şi întemeiază politica pe principiul chiverniselei, aceia cred că se vor depărta cel puţin dela acésta, căci atunci vor ajunge a fi de rîs!...

Ajungênd cu tîrgul şi pe chiar contrarii unirei Principatelor, eu încheiŭ acest articol de viaţă séu de mórte prin următórele cuvinte ale unui veteran al nostru literat: „Intre mórte şi lumină, o Moldavie! alege!"

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Resultatele vaccinărilor în contra turbărei.

In ședința de Luni a Academiei ungurescĭ, directorul „institutului Pasteur“ din Budapesta a ținut o conferență, în care arătà resultatele dobêndite în timpul mai nou prin vaccinările în contra turbărei. Primul institut de cură în contra turbărei este institutul Pasteur din Paris, înființat în 1885. De atuncĭ s'au înființat pe rênd astfel de institute în diferite țerĭ, așa că acĭ numărul lor este de 31. In decurs de 10 anĭ, adecă în intervalul dela 1886—1895 inclusiv, au fost vaccinate în aceste institute 54.425 persóne mușcate de cânĭ turbațĭ séu bănuițĭ de turbare. Dintre acești a murit 423, ér ceilalțĭ s'au vindecat, va să dică mortalitatea a fost cam de *unul la sută.*

Inainte de ce nemuritorul Pasteur ar fi inventat vaccinarea în contra turbărei, după modul de cură practicat până atuncĭ mortalitatea indivizilor mușcațĭ de animale turbate séu suspecte de turbare era de 15—20%. Prin vaccinare aceste percente s'au redus la 1%, în unele institute numai la ½, ba chiar și numai la 0·2%.

Adecă, pe când înainte tot dintre 5—6 indivizĭ mușcațĭ, unul turba, pe atuncĭ acĭ, prin aplicarea în contra turbărei, abia al 100-lea, în casurĭ mai favorabile al 500 lea, orĭ chiar al 800-lea dintre cei mușcațĭ mai cade victimă turbărei.

Directorul institutului Pasteur din Budapesta, Dr. Andrei Högyes, arătà cu ocasiunea acestei conferențe și resultatele sistemului séu propriu de vaccinare. In decurs de 6 anĭ (1890—95) în institutul din Budapesta au fost vaccinațĭ 4914 indivizĭ, dintre carĭ la 52, nesuccedênd vaccinarea, a erupt turbarea. Aci mortalitatea a fost de 1·20%. Dintre acestĭ 4914 indivizĭ, 3410 au fost vaccinațĭ după sistemul original al lui Pasteur, murind dintre ei 51, va să dică 1·49%, ér după sistemul propriu al séu (al directorului din Budapesta) au fost vaccinațĭ 1504 indivizĭ, dintre carĭ au murit 8, adecă 0·53%. Incuragiat de acest succes, în decursul anului 1896 vaccinarea s'a făcut în institutul din Budapesta numai după acest sistem; au fost vaccinațĭ în cursul anului 1605 indivizĭ, dintre carĭ au murit numai doi, adecă 0·12%. De aci ar resulta, că acest sistem de vaccinare este superior sistemului original al lui Pasteur.

Esperențele făcute în cei șése anĭ din urmă arată, că în Ungaria peste tot turbarea e fórte lățită. Inainte, fiind-că nu se făcea o statistică esactă în privința acésta, nu se putea constata numărul celor atacațĭ de turbare. Esperența a dovedit însă, că numărul acestora se urcă la an dela 1200—2500.

Un nou congres socialist.

In orașul Cegled din „Alföld“-ul Ungariei s'a întrunit Dumineca trecută un nou congres al socialiștilor agrarĭ. Congresul a durat trei dile și a fost pus pe *bază representativă*, intocmai ca și congresul socialist, ce se ținuse la începutul lunei în Budapesta. Congresul dela Cegled se deosibesce de cel din Budapesta numai prin aceea, că membrii lui nu vor să se supună supremației socialiștilor industrialĭ dela Budapesta, ci vor să-și aibă conducătorii lor din sînul agricultorilor. In alte privințe este întru tóte identic cu cel din Budapesta. Amêndouă se numesc: *Primul congres al socialiștilor agrarĭ din Ungaria* și amêndouă profesézà principiile socialismului *internațional;* amêndouă *se lapedà de patriotism, iau în bătaiă de joc religia* și *nu vor să scie de Dumnedeu.*

La congresul din Cegled au fost representate vre-o 44 de comune și reuniunĭ prin 79 delegațĭ. Sala era îndesuită de lume socialistă. Toțĭ delegații și-au presentat mandatele în regulă, pe care le-a revedut conducătorul-șef Várkonyi. Fără bilet dela acesta nu s'a permis nimănui intrarea în sală. Câtorva diariștĭ li-s'a refusat biletul de intrare, așa că n'au putut figura ca raportorĭ.

Congresul a fost condus de 6 președinți, ér procesele verbale le-au purtat 4 notarĭ.

Discuțiile au fost înflăcărate. S'a pledat cu deosebire pentru introducerea dreptului de alegere secret și universal.

Pentru a arăta spiritul, în care a fost condus acest congres, marcăm numai câteva momente:

Magyar Vincze dela Seghedin dise, că *Christos, care a fost primul socialist,* a spus: „Bateți și vi-s'a deschide“. Noi de géba batem, căcĭ nu ni-se deschide, — *trebue noi înși-ne să ne deschidem.* — *Halmi* János dise, că *fără drepturĭ nu vrem să recunóscem acest pământ ca patrie a nóstră.* — *Csuzdi* Ferencz: Décă nu vor împlini rugarea nóstră, vom pretinde, și décă pretensiunile nu ni-le vor da, *ni-le vom lua.* — *Doboș* István dise, că dreptul de alegere trebue să și-l elupte ca orĭ-ce preț, eventual chiar și prin o *grevă generală în tótă țéra* — *Békési* Imre ceti un proiect de resoluțiune, în care pe lângă sufraginl universal se cere liberul drept de întrunire și se propune arangiarea de demostrațiunĭ în fiă-care di întâi a lui Maiu, până când li-se vor da drepturile cerute. — *Molnár* Ferencz vorbi despre abusurile săvîrsite la colonisărĭ. Pretinde cassarea actualului sistem de repartițiare a dărilor și înlocuirea lui cu darea progresivă după venit. Până la 500 fl. venitul să fiă scutit de dare, de acĭ înainte tot la 500 fl. să se ridice darea cu 1 %.

S'au audit multe alte vorbirĭ, din care reese, că membrii congresului sunt fórte fanatisațĭ de principiile socialiste. Unul dintre ei spuse, că ei se adună nóptea și se organisézà pe ascuns, ca să nu pótà fi prinșĭ de autorităților. — Altul dise, că nu rugăciunea le dà lor pâne, ci principiile socialiste etc.

Și cu tóte acestea congresul s'a ținut în tótà libertatea, în timp ce alegătorilor noștri li-se interdice de a ține conferențe electorale!!

Teatru italian în Brașov. Aséră s'a representat tragedia *„Romeo și Julietta“*. Cine nu cunósce istoria amorului ideal între acești doi eroi ai dramei lui Shakespeare? Gustavo Salvini ne-a înfățișat pe Romeo cum numai și-l póte închipui fantasia ațitată de măestrul autor al acestei drame; ne-a înfățișat pe nobilul Veronez, tinér, frumos, cu mișcărĭ elegante atrăgătóre, plin de temperament și de pasiune, aci rîdênd cu naivitatea unui copil, aci melancolic și gânditor, aci răpit de durere și de pasiunea, ce résărea cu profusiune din isvorul nesecat al amorului séu. Trecerile acestea dela o stare sufletéscă la altă, din situația unui tinér fără grijĭ, care gustà plăcerea și veselia momentului, în studiul omului turmentat de-o pasiune, le-am aflat admirabile în jocul d-lui Salvini. D-sa dela început până la sfârșit ne-a lăsat impresiunea unui model de Romeo, pentru care se însuflețesce așa de mult mai ales inimile tinere.

Organul lui pe cât de plăcut, pe atât de simpatic precum și admirabila-i mimică a contribuit a ridica și mai mult efectul debutului séu. Publicul a fost încântat și-a rechiemat pe tragedian cu aplause sgomotóse și îndelungate după fiă-care act.

Lângă Gustavo Salvini a representat o adorabilă Juliettă soția lui, d-na Salvini, a căreia joc a fost remarcat mai ales în scena balconului, unde cu surîsul ei dulce și cu tandreța ei a captivat pe privitorĭ. Intreg ansamblul a fost succes și décă ne-a genat cevașĭ a fost numai câte o pausă prea lungă între acte.

La 11 óre s'a terminat piesa lăsându-ne cuprinșĭ de fiorul ultimei scene, unde mor acești unicĭ amoresațĭ. Aicĭ Gustavo Salvini a imitat cu deosebită artă realitatea chinurilor lui Romeo cuprins de desperare în fața morții.

Mâne, Joi, se va da comedia *„Fe meia îndărătnică“* tot de Shakespeare.

Petrecerĭ.

Tinerimea română academică din Chior și jur va arangia la 4 Martie n. 1897, în sala ospătăriei din Șomcuta mare o petrecere cu dans în cercu restrîns. Intrarea: pentru o persónă 1 fl., pentru familie 3 fl. Venitul curat e destinat pentru scop filantropic. Inceputul la 7 óre séra. Suprasolvirĭ se primesc cu mulțămită.

Comitetul arangiator: Vasile Dragoșiŭ, advocat, președinte; Aug. Dragoș, cassar; Em. Butean, controlor; Dr. V. Gyurkó, advocat, vice-președinte. Dr. G. Iuliu Anca, Em. Bota, V. Butean, Al. Costea, Drd. Aug. Dosa, Drd. T. Dragoș, G. Micu, C. Muste, A. Nilvan, V. Nilvan, Dr. M. Pop, I. Tatar, membrii în comitet.

Literatură.

Almanach Tipografic. D-l tipograf *George Filip*, șeful atelierelor „L'Indépendance Roumaine“ din Bucurescĭ, care și-a făcut studiile de specialitate în diferite țerĭ din străinătate, a început să editeze în Bucurescĭ un almanach tipografic în limba română, cu scop de-a fi folositor lucrătorilor tipografĭ românĭ, carĭ în acest almanach vor găsi o călăuză sinceră în tóte direcțiunile. „Almanachul tipografic“, care e prima lucrare în limba română de acest fel, va apărè regulat în fiă-care an pe la sfîrșitul lui Decemvre, aducênd tot lucrurĭ nouĕ, care pot interesa direct pe lucrătorii românĭ.

Avem înaintea nóstră almanachul de pe anul I (1897), care se presentà cât se póte de bine, tipărit pe hârtiă fină și avênd un format portativ și în total fórte de gust. Cuprinsul este fórte bogat și variat. In locul prim aduce portretul și câteva notițe biografice din vieța d-lui George M. Lahovary, proprietarul diarului și tipografiei „L'Indépendance Roumaine“. Urmézà o prefață apoi călindarul anului 1897 cu mulțime de date și îndrumărĭ privitóre la tariful postal, telegrafic, al căilor ferate române etc. Apoi: Legea presei, Statutele societății lucrătorilor tipografĭ „Guttenberg“, Ortografia Academiei, Arta tipografiei, Introducerea artei tipografice în România, Stereotipia, Otrăvirea cu plumb, Intrebuințarea tiparului în trei colorĭ pe pressa tipografică etc., Despre afișe, Despre tipar, Schițe din istoria societății „Guttenberg“, Elevii noștri (un interesant articul privitor la crescerea elevilor tipografĭ), Impărțitul (literelor), spălatul formelor, Probarele tipofrafice, Aședarea paginelor la mașină, Tablou pentru calcularea banilor din diferite țerĭ, Scólele profesionale de arte grafice la Paris, Adresele tipografilor, litografilor, turnătorilor de litere, legătorilor de cărțĭ etc. din tótă România, Societățile tipografice din România și străinătate etc.

Din acest bogat cuprins se póte orĭcine să se convingă, că „Almanachul tipografic“ este un povățuitor de mare preț și încă nu numai pentru lucrătorii tipografĭ, ci pentru toțĭ, carĭ au de-a face cu tipografiile. D-l editor G. Filip póte fi mândru de succésa inițiativă, ce a luat prin editarea acestui prețios almanach. — Un esemplar în legătură tare și fórte frumos costà 1 leu 50 banĭ.

*

A apărut: **„România musicală“**, anul VIII, nr. 3 din 1 Febr. v. Revistă artistică-literară, sub direcția d-lui C. M. Cordoneanu, redactor literar: Iuliu Roșca cu următorul sumar: Două stele, de I...; O serbare, de C. M. Cordoneanu; Cronica teatrală, de V. Grigorescu-Elvir; Dela Ateneu, de Reporter; N'au părinți! de G. Coatu; Visite distinse; Corespondențe; Spune, Cătăline, spune! de Smara; Repertoriul musical școlar pentru premii, de C. M. Cordoneanu; Seratele nóstre, de Auditor; Bogațĭ și săracĭ; Din lupta vieței, de V. Grigorescu-Elvir; De peste Carpațĭ; Periodicele artistice, de Ghiocel; Scirĭ scurte; Teatrele Romei; Diverse; Concurs; Bibliografiă; Poșta Redacțiunii. Supliment musical: Imn școlar, cor mixt, de Iancu Filip.

*

Din „Biblioteca pentru toțĭ“ a apărut Nr.-ul 111 **Poesii** de *Th. M. Stoienescu* prețul 30 banĭ.

ULTIME SCIRĬ.

Canea, 16 Febr. Aséră Canea a fost ocupată, *cu învoirea autorităților turcescĭ,* de-o trupă compusă din câte 100 soldațĭ rușĭ, francesĭ, englesĭ și 50 soldațĭ austriacĭ, ce se aflau pe corăbiile puterilor europene. Trupa stă sub comanda unui oficer italian. O altă trupă, care este tot așa compusă și se află sub comanda unui oficer frances, stă gata de-a debarca la țérm. *Francia, Anglia, Rusia, Italia* și *Austro-Ungaria* și-au arborat drapelele pe întăriturile orașului. **Puterile au notificat ocuparea Caneei comandantului escadrei grecescĭ.**

Roma. 16 Febr. Indată ce trupele marelor puterĭ au debarcat la Canea, **Grecii au fost provocațĭ să se retragă**, ér insurgenții să înceteze cu inimiciițiile.

Londra, 16 Februarie. „Temps“ anunță, că guvernorul turcesc al Cretei apróbă ocuparea Caneei din partea puterilor. Aicĭ au sosit scirĭ, *că în partea apusană a Cretei au debarcat trupe grecescĭ.*

Atena, 16 Februarie. Scirea, că trupe grecescĭ au debarcat în Creta a fost primită aicĭ cu mare însuflețire. S'au făcut ovațiunĭ grandióse înaintea palatului regelui. Delyanis, vorbind cătră popor, a esclamat la sfîrșit: „Să sperăm!“

La nota colectivă a puterilor, guvernul grecesc a respuns, că intrevenirea sa este justificată prin măcelăririle din Creta și că este decis guvernul *a trimite și de aci încolo trupe în Creta, ca să susțină ordinea.* E mare agitațiunea în Atena și demonstrațiunile nu mai au sfîrșit. Camera este mereu încungiurată de mulțime de popor.

Atena, 16 Febr. Fóia oficială publică ordinul, ce l'a dat ministrul de résboiŭ colonelului Vasos, comandantul trupelor trimise în Creta. Ordinul dice, ca **în numele regelui să ocupe insula, pe Turcĭ să-i alunge din posițiunile ocupate și imediat după debarcare să proclame ocuparea insulei.**

Bucurescĭ, 16 Febr. Pentru marea revistă, ce se va face la sosirea în Bucurescĭ a împăratului Wilhelm al Germaniei (la 10 Maiŭ) vor fi concentrate trupele corpurilor 3 și 4 din armată.

Telegrame sosite în Brăila din Constantinopol esprimă marĭ temerĭ, că va isbucni o réscólă printre Grecii din capitala Turciei. Se dice, că este mare fierberea în Fanar.

Corăbiile grecescĭ, ce se află în Sulina și la Dunăre, au fost provocate din partea consulatului grecesc din Brăila să se re'ntórcă neamânat în Grecia.

Atena, 16 Febr. Erĭ trupele grecescĭ au debarcat la Platanieis, lângă Canea. Se asigură, că înainte de-a debarca trupele grecescĭ, corăbiile străine debarcaseră trupe la Canea, la Retimno și la Heracleon.

Atena, 17 Februarie. Trupele grecescĭ au atacat fortul Anghie pe insula Creta și l'au ocupat, **făcênd prisonierĭ 400 Turcĭ.**

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Februarie 1897.

Renta ung. de aur 4%	121.20
Renta de coróne ung. 4%	99.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	123.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.40
Bonuri rurale croate-slavone.	98.—
Imprum. ung. cu premii	152.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	138.75
Renta de hârtie austr.	101.40
Renta de argint austr.	101.60
Renta de aur austr.	123.40
Losuri din 1860	142.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	950.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	396.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	363.50
Napoleondori	9 52
Mărci imperiale germane	58.72½
London vista	119.95
Paris vista	47.62½
Rente de coróne austr. 4%.	100.35
Note italiene	45.15

Cursul pietei Brașov.

Din 17 Februarie 1897.

Bancnote rom.	Camp.	9.46	Vênd.	9.48
Argint român.	Camp.	9.44	Vênd.	9.46
Napoleon-d'ori	Camp.	9.52	Vênd.	9.55
Galbeni	Camp.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusesci	Camp.	126.—	Vênd.	—.—
Mărci germane	Camp.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcesci	Camp.	10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Nr. 1711—1897.

Publicațiune.

In 4 Martie a. c. la 12¼ óre înainte de prând se va ținea în biroul D-lui primar al orașului Brașov (în Ungaria) o pertractare de oferte asupra vêndărei per trunchiu a **18720 m³. de lemne de brad și molif**, ca quant perioda anilor 1897 până 1902 inclusive cruțările lemnelor de acelaș soiu din anul 1896 per 8500 m³., ambele quantități și soiuri din revierul Timiș.

Condițiunile de oferte și acele contractuale se pot esamina dela 7—1 óră în biroul forestieral orășenesc.

Ofertele, provědute cu timbru de 50 cr., în cari are de a-se aminti în cifre și litere ofertul pentru metru cubic și în care este de a-se da din partea oferentului dechierațiunea, că 'i sunt cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că se supune lor necondiționat, — au de a-se ascerne până la 4 Martie a. c. la 12 óre a amintitei ḑi D-lui primar Carol Jacobi.

Ofertele au sě conțină ca vadiu 10% din ofertul pentru un quant anual de 3120 m³. de brad, mai departe numele și locuința oferentului.

Deschiderea ofertelor va avea loc la 12¼ óre a amintitei ḑile în locuința primarului.

Pědurea se află în nemijlocita apropiere a calei ferate de stat, care conduce prin valea Timișului.

Brașov, 1897 Ianuarie 30.

1179,2—3 **Magistratul orășenesc.**

Insciințare.

Domnii membrii ai societății de împrumut și păstrare

„AURORA“

sunt invitați a participa la

a XXIII-a adunare generală,

care va avé loc **Duminecă în 14 Martie 1897 la 10 óre a. m.** în sala școlei fundaționale populare superióre din Năsěud.

Pentru casul când acéstă adunare nu s'ar puté ținea din lipsa voturilor recerute, prin acésta se convócă tot-odată a doua adunare, care va avé loc în **28 Martie 1897 la óra și locul fixat**, în care vor aduce hotărîri valabile membrii presenți.

Ordinea ḑilei:

1. Raportul direcțiunei și a comisiunei censurătóre.
2. Statorirea bilanțului pe anul 1896, distribuirea profitului, darea absolutoriului pentru anul de gestiune espirat.
3. Alegerea directorelui pentru 3 ani următori.
4. Alegerea alor doi membrii în consiliul administrativ.
5. Alegerea comisiunei censurătóre.
6. Propunerile consiliului administrativ și eventual alte propuneri însinuate în sensul statutului.

Năsěud, 15 Februarie 1897.

1189,1—3. **Direcțiunea.**

Sz. 5749—1896. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jbiroság mint telekkönyvi hatóság kézhirré teszi, hogy Fogarasmegye betegápolási alapja végrehajtatónak, George George Pavel s társai végrehajtást szenvedő elleni 54 frt. 66 kr. tőke-követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassoi kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén lévő Alsó Árpás község határán fekvő, az alsó-árpási 163. 20. tljkvben az A † alatti 378, 379 hrsz. ingatl. 173 frt., 467, 468, 469 hrsz. ingtl. 30 frt., 589 hrsz. ingtl. 19 frt, 1416 hrsz. ingtl. 20 frt., 1572 hrsz. ingtl. 28 frt., 1973 hrsz. ingtl. 14 frt., 2019, 2020 hrsz. ingtl., 46 frt., 2371 hrsz. ingtl., 18 frt., 2451 hrsz. ing. 21 frt., 2530 hrsz. ingtl., 4 frt., 2550 hrsz. ingtl. 9 frt., 2647 hrsz. igtl. 3041 hrsz. ingtl. 6 frt., 3049, 3050 hrsz. 28 frt., 3505 hrsz. ingtl. 12 frt, 3630 hrsz. ingtl. 2 frt., 3673 hrsz. ingtl. 8 frt., 3735 hrsz. ingtl. 3 frt, 3761 hrsz. ingtl. 9 frt., 3813 hrsz. ingtl. 1 frt., 3913 hrsz. ingtl. 6 frt., 4011 hrsz. ingtl. 4 frt., 4607 hrsz. ingtl. 8 frt., 4708 hrsz. ingtl. 4 frt., 4762 hrsz. ingtl. 2 frt., 4971 hrsz. ingtl. 5 frt., 3497 hrsz. ingtl. 6 frt-ban az árverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és, hogy a fennebb. megjelölt ingatlanok az 1897. évi Február hó 27-dik napján délelöt 10 órakor Alsó-Arpáson a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanak becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881-ik évi III. törvényczikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazság ügyminiszteri rendelet 8 §-ban, kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170 §-sa értelmében a bánat pénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü-elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogarason, 1897. évi Január hó 8 án.

A fogarasi kir. járásbiroság, mint telekkőnyvi hatóság.

Dr. Mészáros,
kir. albiró.

1190,1—1.

Înființată în 1890. **„SOMEȘANA“,** Înființată în 1890.

Institut de credit și economii, societate pe acții.

în DEJ.

Capital social: **100.000 fl.** Fond de reservă **24.000 fl.**

Activele institutului **450.000 fl.** Circulația anului 1896 **5000.000 fl.**

Primesce depuneri spre fructificare, după care **solvește**:

a) 5% interese după depuneri nestabile și sub 200 fl.
b) 5½% „ „ „ „ „ „ 500 fl.
c) 6% „ „ tóte depunerile făcute de biserici, școle, corporațiuni culturale și după acele depuneri stabile ale singuraticelor, cari sunt preste 500 fl.

Darea de interese după depuneri o solvesce institutul separat.

Depuneri stabile se consideră acelea, cari cel puțin 6 luni sě fructifică la institut.

Depuneri până la 500 fl. pre lângă presentarea libelului sě pot ridica inmediat.

Depuneri se pot face și prin cale postală

1174,4—10 **Direcțiunea.**

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA“ de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca **o apă medicinală** prea eficace și plăcută, mai ales: **la conturbări de mistuire, maladiele stomacului, a rinichilor, a beșicii udului** și **ale organelor respiratóre** etc.

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcětor — va îndeplini chiar și pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărarilor Nr. 68, în **Sibiiu, Sighișóra** și în **Alba-Julia:** la D-l I. B. Misselbacher sen., în **Cluj:** la Segesváry és társai, în **Deva:** la Balog Gyula, în **Orește:** la Németh János.

Cu tótă stima:

1025,55—100 **Administrațiunea isvorului „MATILDA.“**

JOSEF GYÖRGY,
(comit. Háromszék). **Bodok.** (Transilvania).

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghete al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mórte, aședămêntul sěu de înmormêntare bogat asortat in cari tóte obiectele, atât sortele mai de rênd, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depou de sicriuri** de **metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor** de **lemn,** de **metal** și **imitațiuni** de **metal** și de **lemn** de **stejaru.**

Depou de **cununi** pentru monumente și **plantici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, carě **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai,** precum și un **car funebru** vênět, pentru **copii,** precum și cioclii.

Comande întregi se esecută **prompt și ieftin,** iau asupră-mi și **transporturi de morți in strěinătate.**

In fine recomand și biroul meu mijlocitor procedând cu cunoscuta'mi soliditate.

La casuri de mórte a se adresa la

3—* **E. Tutsek.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tipografia A. Muresianu, Brașov.